

COBISS[®]

Kooperativni online bibliografski sistem i servisi

COMARC/B[®] Format
za bibliografske podatke

Priručnik za korisnike

Institut informacijskih znanosti, Maribor, Slovenija

IZUM[®]

© IZUM, 2017.

Naslov originala: COMARC/B Format za bibliografske podatke; junij 2017

COBISS, COMARC, COBIB, COLIB, IZUM su zaštićene robne marke u posedu javnog zavoda IZUM.

Druge upotrebljene robne marke pripadaju njihovim vlasnicima.

Priručnik uključuje sve dopune od izdanja prve verzije štampanog priručnika 1991. godine do danas. Sadržaj je usklađen s funkcionisanjem programske opreme COBISS3, V6.12-00 i važi i za sve sledeće verzije programske opreme do opoziva ili do objavljivanja nove elektronske verzije priručnika.

© IZUM, poslednje promene sadržaja: jun 2017, prevod: jul 2017.

ISSN 2232-4259

5XX BLOK SRODNIH NASLOVA	5XX - 1
500 Jedinstveni naslov	500 - 1
503 Formalna pododrednica	503 - 1
510 Uporedni stvarni naslov	510 - 1
512 Omotni naslov	512 - 1
513 Naslov na sporednoj naslovnoj strani	513 - 1
514 Naslov nad tekstem	514 - 1
516 Naslov na hrptu	516 - 1
517 Ostali varijantni naslovi	517 - 1
518 Naslov u savremenom pravopisu	518 - 1
520 Prethodni naslov	520 - 1
530 Ključni naslov	530 - 1
531 Skraćeni ključni naslov	531 - 1
532 Prošireni naslov	532 - 1
539 Stvarni naslov s komandama LaTeX*	539 - 1
540, 541 Dodatni naslov, Prevedeni naslov	540, 541 - 1
 6XX BLOK SADRŽINSKE ANALIZE	 6XX - 1
600 Lično ime kao predmetna odrednica	600 - 1
601, 602 Naziv korporacije kao predmetna odrednica, Porođično ime kao predmetna odrednica	601, 602 - 1
605, 606 Stvarni naslov kao predmetna odrednica, Tematska predmetna odrednica	605, 606 - 1
607, 608 Geografska predmetna odrednica, Vremenska predmetna odrednica	607, 608 - 1
609 Formalna predmetna odrednica*	609 - 1
610 Slobodno oblikovane predmetne odrednice	610 - 1
620 Pretraživanje po mestu izdavanja	620 - 1
675 Univerzalna decimalna klasifikacija (UDK)	675 - 1
676 Djujjeva decimalna klasifikacija (DDK)	676 - 1
680 Klasifikacija Kongresne biblioteke	680 - 1
686 Druge klasifikacije	686 - 1
 7XX BLOK PODATAKA O ODGOVORNOSTI	 7XX - 1
700 Lično ime – primarna odgovornost	700 - 1
701 Lično ime – alternativna odgovornost	701 - 1
702 Lično ime – sekundarna odgovornost	702 - 1
710 Naziv korporacije – primarna odgovornost	710 - 1
711 Naziv korporacije – alternativna odgovornost	711 - 1
712 Naziv korporacije – sekundarna odgovornost	712 - 1
 8XX BLOK ZA MEĐUNARODNU UPOTREBU	 8XX - 1
802 Nacionalni ISSN centar	802 - 1
830 Opšta napomena katalogizatora	830 - 1
856 Elektronska lokacija i pristup	856 - 1
 9XX BLOK ZA NACIONALNU UPOTREBU	 9XX - 1
900 Lično ime – primarna odgovornost (varijantna odrednica)*	900 - 1
901, 902 Lično ime – alternativna odgovornost (varijantna odrednica)*, Lično ime – sekundarna odgovornost (varijantna odrednica)*	901, 902 - 1
903 Lično ime (srodna odrednica)*	903 - 1
904 Lično ime (paralelna odrednica)*	904 - 1
910, 911, 912 Naziv korporacije – primarna odgovornost, Naziv korporacije – alternativna odgovornost, Naziv korporacije – sekundarna odgovornost	910, 911, 912 - 1
960, 961, 962, 965, 966, 967, 968, 969 Lično ime kao predmetna odrednica, Naziv korporacije kao predmetna odrednica, Porođično ime kao predmetna odrednica, Stvarni naslov kao predmetna odrednica, Tematska predmetna odrednica,	

Geografska predmetna odrednica, Vremenska predmetna odrednica, Formalna predmetna odrednica	960, 961, 962, 965, 966, 967, 968, 969 - 1
970 Polje za potrebe bibliografija*	970 - 1
992 Polje za lokalne potrebe*	992 - 1
993 Polje s lokalno definisanim sadržajem*	993 - 1

REFERENSNA LITERATURA REFERENSNA LITERATURA - 1

Dodaci

A SPISAK POLJA/POTPOLJA	DODATAK A - 1
B SHEMA INTERPUNKCIJSKIH SIMBOLA.....	DODATAK B - 1
C INDEKSI ZA PRETRAŽIVANJE	DODATAK C - 1
D PISMA – PRAVILA ZA ISPIS BIBLIOGRAFSKIH PODATAKA.....	DODATAK D - 1
E TABELA NAJČEŠĆIH MATEMATIČKIH I DRUGIH POSEBNIH ZNAKA U NASLOVIMA	DODATAK E - 1
F VOĐENJE BIBLIOGRAFIJA U SISTEMU COBISS	
F.1 Opšte	Dodatak F.1 - 1
F.2 Specifičnosti kod unosa pojedinih polja/potpolja	Dodatak F.2 - 1
F.3 Retrospektivni podaci za serijske publikacije	Dodatak F.3 - 1
F.4 Specifičnosti u obradi nekih tipova dokumenata	Dodatak F.4 - 1
F.5 Ispisi bibliografija u sistemu COBISS	Dodatak F.5 - 1
F.6 Tipologija dokumenata/dela: definicije i preporuke	Dodatak F.6 - 1
F.7 Šifarnik ustanova/organizacija.....	Dodatak F.7 - 1
F.8 Tabela polj/potpolja sa stopnjo obaveznosti za pojedini bibliografski nivo	Dodatak F.8 - 1
F.9 Bibliografski zapis za izvedeno delo (događaj)	Dodatak F.9 - 1
G UDK ZA PRETRAŽIVANJE (675c).....	DODATAK G - 1
H KODOVI ZA VRSTU AUTORSTVA (70X4, 71X4)	DODATAK H - 1
I ZBIRNA OBRADA BIBLIOTEČKE GRAĐE: ZAPISI ZA VEŠTAČKI FORMIRANE ZBIRKE.....	DODATAK I - 1
J MONOGRAFSKI IZVORI U VIŠE DELOVA	DODATAK J - 1

F.3 RETROSPEKTIVNI PODACI ZA SERIJSKE PUBLIKACIJE

1. POLJA/POTPOLJA

Retrospektivne podatke za serijske publikacije, koji se odnose na neke tipove sekundarnog autorstva (npr. uredništvo serijske publikacije), vodimo izvan uzajamne bibliografske baze podataka. U tu svrhu ažuriramo posebnu bazu podataka za retrospektivu serijskih publikacija CORES.XX, i to s jednim zapisom za svaku serijsku publikaciju.

Potpolja & ponovljivost

POLJE/POTPOLJE			PONOVLJIVOST
011		ISSN	nr
	e	<i>Važeći ISSN</i>	nr
	c	<i>Interni broj serijske publikacije</i>	nr
200		Naslov i podaci o odgovornosti	nr
	a	<i>Stvarni naslov</i>	r
	b	<i>Opšta oznaka građe</i>	r
	h	<i>Oznaka podređenog dela</i>	r
	i	<i>Naslov podređenog dela</i>	r
702		Lično ime – sekundarna odgovornost	r
	a	<i>Početni element</i>	nr
	b	<i>Preostali deo imena</i>	nr
	c	<i>Dodaci imenu (ne datumi)</i>	r
	d	<i>Rimski brojevi</i>	nr
	f	<i>Datumi</i>	nr
	0	<i>Vremenski period</i>	r
	1	<i>Napomene o vremenskom periodu</i>	nr
	4	<i>Kod za vrstu autorstva</i>	r
	7	<i>Šifra istraživača</i>	nr
	8	<i>Šifra ustanove/organizacije</i>	r
712		Naziv korporacije – sekundarna odgovornost	r
	a	<i>Početni element</i>	nr
	b	<i>Pododrednica</i>	r
	c	<i>Dodatak nazivu ili kvalifikator</i>	r
	d	<i>Redni broj sastanka</i>	nr
	e	<i>Mesto sastanka</i>	r
	f	<i>Godina sastanka</i>	nr
	g	<i>Invertovani element</i>	nr
	h	<i>Deo imena, koji nije početni ili invertovani element</i>	nr
	0	<i>Vremenski period</i>	r
	1	<i>Napomene o vremenskom periodu</i>	nr
	4	<i>Kod za vrstu autorstva</i>	r
	8	<i>Šifra ustanove/organizacije</i>	nr

Zapisi u bazi podataka CORES.XX sadrže polja za identifikaciju serijske publikacije i polja za retrospektivne podatke. Za identifikaciju koristimo polja 011 i 200, a za izradu bibliografija polja 702 i

712 s retrospektivnim podacima.

Kod polja čiji se sadržaj s vremenom menja, dodata su potpolje 0 – *Vremenski period* i potpolje 1 – *Napomene o vremenskom periodu*. U prvo unesemo period za koji važe podaci u polju, a u drugo eventualne napomene o tom periodu.

011 ISSN

Polje je obavezno te potrebno za identifikaciju i pretraživanje serijske publikacije. Ispunjavamo potpolja 011e i/ili 011c. Podatke unosimo po istim pravilima kao u bibliografskom opisu (v. poglavlje 011 *ISSN*).

200 NASLOV I PODACI O ODGOVORNOSTI

Polje je obavezno te potrebno za identifikaciju i pretraživanje serijske publikacije. Ispunjavamo potpolja 200abhi. Podatke unosimo po istim pravilima kao u bibliografskom opisu (v. poglavlje 200 *Naslov i podaci o odgovornosti*).

702 LIČNO IME – SEKUNDARNA ODGOVORNOST

U polje unosimo podatke o jedinstvenoj odrednici za lice koje nosi sekundarno odgovornost za serijsku publikaciju (npr. urednik, prevodilac itd.).

Drugi indikator ima podrazumevanu vrednost "1", jer u potpolje 702a najčešće unosimo prezime, a u potpolje 702b ime.

U nastavku su opisana ona potpolja polja 702 koja u bibliografskim bazama podataka ili ne postoje ili se tamo koriste drugačije. Za opis preostalih potpolja v. poglavlje 700 *Lično ime – primarna odgovornost*.

7020 Vremenski period

U potpolje unosimo period za koji važe podaci u polju.

1. *godina1-godina2*

(Podaci u polju važe za navedeni period.)

2. *godina-*

(Podaci u polju važe za period od navedene godine dalje.)

3. *godina*

(Podaci u polju važe za navedenu godinu.)

Godina mora da bude usklađena s podatkom o periodu kojeg serijska publikacija (sadržinski) pokriva, a ne s podatkom o godini izdavanja.

Potpolje 0 – *Vremenski period* je ponovljivo, jer podatak u polju može da važi u različitim nekontinuiranim periodima.

7021 Napomene o vremenskom periodu

Napomene možemo da unesemo ako podaci o godinama koje unesemo u potpolje 0 – *Vremenski period*, nisu dovoljni za identifikaciju perioda. Te napomene su pomoć bibliografima i u bibliografijama se ne ispisuju.

Ako autor vrši određenu funkciju u različitim periodima, podatke o tome unesemo u jedno polje 702 i u njemu ponovimo potpolje 0. Jedno polje 702 upotrebimo i u slučaju kad autor u istom vremenskom periodu vrši više funkcija. U tom slučaju ponovimo potpolje 4. No, različite vrste autorstva u više vremenskih perioda kod jednog autora zahtevaju unos u ponovljena polja 702.

7024 Kod za vrstu autorstva

U potpolje unesemo kod koji određuje odnos između lica čije je ime uneseno u polju i bibliografske jedinice.

U šifraniku za to potpolje su samo šifre koje su za serijske publikacije najznačajnije:

130	<i>grafički dizajner</i>
340	<i>urednik</i>
341	<i>član uredničkog odbora*</i>
342	<i>gostujući urednik*</i>
343	<i>urednik za određeno područje*</i>
344	<i>glavni urednik*</i>
345	<i>odgovorni urednik*</i>
346	<i>glavni i odgovorni urednik*</i>
347	<i>član uredničkog saveta*</i>
348	<i>predsednik uredničkog saveta*</i>
349	<i>tehnički urednik*</i>
400	<i>finansijer/sponzor</i>
440	<i>ilustrator</i>
540	<i>nadzornik/pregovarač</i>
600	<i>fotograf</i>
730	<i>prevodilac</i>
901	<i>recenzent*</i>
913	<i>autor sažetka*</i>
914	<i>prevodilac sažetka*</i>
926	<i>lektor*</i>

712 NAZIV KORPORACIJE – SEKUNDARNA ODGOVORNOST

U polje unosimo jedinstvenu odrednicu za korporaciju koja nosi sekundarnu odgovornost za publikaciju.

U nastavku su opisana ona potpolja polja 712 koja u bibliografskim bazama podataka ili ne postoje ili se tamo koriste drugačije. Za opis preostalih potpolja v. poglavlje 710 *Naziv korporacije – primarna odgovornost*.

7120 Vremenski period

U potpolje unosimo period za koji važe podaci u polju (v. potpolje 7020 – *Vremenski period*).

7121 Napomene o vremenskom periodu

Napomene možemo da unesemo ako podaci o godinama koje unesemo u potpolje 0 – *Vremenski period*, nisu dovoljni za identifikaciju perioda. Te napomene su pomoć bibliografima i u bibliografijama se ne ispisuju.

Ako korporacija vrši određenu funkciju u različitim periodima, podatke o tome unesemo u jedno polje 712 i u njemu ponovimo potpolje 0. Jedno polje 712 upotrebimo i u slučaju kad korporacija u istom vremenskom periodu vrši više funkcija. U tom slučaju ponovimo potpolje 4. No, različite vrste autorstva u više vremenskih perioda kod jedne korporacije zahtevaju unos u ponovljena polja 712.

7124 Kod za vrstu autorstva

U potpolje unesemo kod koji određuje odnos između korporacije čiji je naziv unesen u polju i bibliografske jedinice.

U šifrniku za to potpolje su samo šifre koje su za serijske publikacije najznačajnije: (v. potpolje 7024 – *Kod za vrstu autorstva*).

2. AŽURIRANJE I PREGLEDAVANJE

Zapis za serijsku publikaciju u bazi podataka CORES.XX potražimo po ISSN broju (011ec) ili po stvarnom naslovu (200a). Zapis dopunimo i zatim pohranimo na isti način kao u bibliografskoj bazi podataka.

Ako u bazi podataka CORES.XX zapis za određenu serijsku publikaciju ne postoji, zapis prenesemo iz uzajamne bibliografske baze podataka. Na taj se način u bazu retrospektivnih podataka prenesu podaci iz uzajamne baze podataka, i to potpolja 011ec i 200abhi. Novonastali zapis dopunimo s retrospektivnim podacima koji nedostaju i zatim pohranimo.

Nove zapise u bazi podataka za retrospektivu serijskih publikacija ne možemo kreirati, već svaki novi zapis za serijsku publikaciju najpre moramo uneti u bibliografsku bazu podataka.

3. ISPISIVANJE

Program za pripremu personalnih bibliografija za izabranog autora, sem zapisa iz bibliografske baze podataka, uvažavaće i zapise u bazi podataka za retrospektivu serijskih publikacija.

Zapis iz baze podataka za retrospektivu serijskih publikacija je uključen u personalnu bibliografiju tada kada je u zapisu u polju 702 unesen podatak o licu za koje pripremamo bibliografiju i kada se podatak u

potpolju 0 – *Vremenski period* pokriva sa periodom za koji pripremamo bibliografiju.

PRIMERI

1. CORES.SI-ID=10339

011	□□	e0570-8966
200	□□	aArheološki vestnik
702	01	aKorošec bJosip 4340 81-008 01950-1958 (<i>Josip Korošec bio je urednik časopisa u periodu od 1950. do 1958.</i>)
		...
702	01	aKastelic bJože 4340 702596 01959-1966
702	01	aKastelic bJože 4341 702596 01973-1983 (<i>Jože Kastelic bio je u periodu od 1959. do 1966. urednik, a u periodu od 1973. do 1983. član uredničkog odbora. Radi dvaju vrsta autorstva iz različitih perioda polje 702 moramo da ponovimo.</i>)
		...
702	01	aGabrovec bStane 4340 700284 84-048 01960-1966 01968 (<i>Stane Gabrovec bio je urednik u periodu od 1960. do 1966. i 1968. godine.</i>)
		...
702	01	aDolenc Vičič bAndreja 4349 704622 81-008 02006- (<i>Andreja Dolenc Vičič je tehnički urednik časopisa od 2006. godine dalje.</i>)

Ako pripremamo personalnu bibliografiju Jožeta Kastelica za period koji uključuje periode iz potpolja 0 (npr. od 1950. godine dalje), u bibliografskim jedinicama biće i *Arheološki vestnik*. Ispis (u formatu ISO):

...

SEKUNDARNO AUTORSTVO

Urednik

...

96. *Arheološki vestnik*. Kastelic, Jože (urednik 1959-1966, član uredniškog odbora 1973-1983). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 1950-. ISSN 0570-8966. [COBISS.SI-ID 6431490]

...

2. CORES.SI-ID=73571

011	□□	e0352-1982
200	□□	aAB
702	01	aKoželj bJanez 01998- 4730 4341 709810 (<i>Janez Koželj je prevodilac i član uredničkog odbora časopisa od 1998. godine dalje.</i>)
		...
702	01	aLobnik bUroš 01999 4342 721512 1Gost. urednik za št. 143/144, julij 1999 (<i>Uroš Lobnik bio je gostujući urednik samo u jednom broju časopisa. Informaciju o tom unesemo u potpolje 1.</i>)

Ako pripremamo personalnu bibliografiju Janeza Koželja za period koji uključuje period od 1998. godine dalje, u bibliografskim jedinicama biće i časopis *AB*. Ispis (u formatu ISO):

...

SEKUNDARNO AUTORSTVO

Urednik

...

4. *AB. Arhitektov bilten*. Koželj, Janez (član uredniškega odbora 1998-). Ljubljana: Društvo arhitektov, 1972-. ISSN 0352-1982. [COBISS.SI-ID [6878208](#)]

...

Prevodilac

...

15. *AB. Arhitektov bilten*. Koželj, Janez (prevajalec 1998-). Ljubljana: Društvo arhitektov, 1972-. ISSN 0352-1982. [COBISS.SI-ID [6878208](#)]

...

3.

712 01 aSlovenija bMinistrstvo za kulturo 4400 01994- (Ministarstvo za kulturu finansira štampanje serijske publikacije od 1994. godine dalje.)
--